

Společenská smlouva

Úprava obsažená v článku VIII bodu 20. věty první části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb. se prosadí jen ohledně těch částí společenské smlouvy (nesouladných s ustanoveními zákona č. [370/2000](#) Sb.), které nebyly ze společenské smlouvy odklizeny (tak, že coby rozporné s donucujícími ustanoveními zákona č. [370/2000](#) Sb. pozbyly platnosti) nejpozději dnem nabytí účinnosti zákona č. [370/2000](#) Sb. (tedy dnem 1. ledna 2001) [srov. článek VIII bod 21. větu první části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb.].

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1739/2013, ze dne 27.7.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci společnosti DVORAN & KALANDR - FARM TECHNIC, spol. s r. o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. J.Ž., advokátem, se sídlem v Š., za účasti 1/ Ing. D. D. a 2/ L. K., zastoupeného Mgr. I.S., advokátem, se sídlem v O., o zrušení společnosti s likvidací a o jmenování likvidátora, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 18 Cm 221/2009, o dovolání společnosti a Ing. D. D. proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. ledna 2013, č. j. 8 Cmo 25/2010-333, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. ledna 2013, č. j. 8 Cmo 25/2010-333, se zrušuje a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 10. září 2009, č. j. 18 Cm 221/2009-27, Krajský soud v Brně (dále jen „rejstříkový soud“):

[1] Zrušil s likvidací obchodní společnost DVORAN & KALANDR - FARM TECHNIC, spol. s r. o. (dále jen „společnost“), [bod I. výroku].

[2] Likvidátorem společnosti ustanovil jejího společníka L. K. (dále jen „L. K.“) [bod II. výroku].

[3] Uložil společnosti zaplatit na soudním poplatku částku 1.000 Kč (bod III. výroku).

[4] Rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (bod IV. výroku).

[5] „Ukončil“ řízení vůči Ing. D. D. (dále jen „D. D.“) a J. D. (dále jen „J. D.“) [bod V. výroku].

Rejstříkový soud zahájil řízení o zrušení společnosti s likvidací a jmenování likvidátora bez návrhu usnesením dne 2. června 2009. V řízení pak dovedl, že společnost přes výzvu rejstříkového soudu nepodala řádný návrh na úpravu „adresy skutečného místa podnikání“, dne vzniku funkce statutárního orgánu, výše obchodního podílu jednotlivých společníků a rodného čísla jednatele. Poukázal rovněž na to, že společnost neuvedla do souladu společenskou smlouvu s ustanoveními zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“), ve znění zákona č. [370/2000](#) Sb.

Na tomto základě pak s poukazem na ustanovení § 29 odst. 6 obch. zák. uzavřel, že zrušení společnosti s likvidací je v zájmu ochrany třetích osob.

K odvolání společnosti a J. D. Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 29. ledna 2013, č. j. 8 Cmo 25/2010-333, potvrdil usnesení rejstříkového soudu v bodech I. a III. výroku (první výrok) a v bodech II. a IV. výroku je zrušil a věc potud vrátil rejstříkovému soudu k dalšímu řízení (druhý výrok).

Šlo v pořadí o druhé rozhodnutí odvolacího soudu o podaném odvolání.

Prvním usnesením (ze dne 27. dubna 2010, č. j. 8 Cmo 25/2010-167), odvolací soud:

- [1] Odmítl odvolání společnosti proti bodu V. výroku usnesení rejstříkového soudu (první výrok).
- [2] Zastavil řízení o odvolání D. D. (druhý výrok).
- [3] Odmítl odvolání J. D. proti bodu V. výroku usnesení rejstříkového soudu v rozsahu, v němž se týkalo ukončení řízení vůči D. D. (třetí výrok).
- [4] Změnil usnesení rejstříkového soudu v bodech I. až III. výroku tak, že společnost se nezrušuje s likvidací, likvidátor se nejmenuje a společnosti se neukládá povinnost zaplatit soudní poplatek (čtvrtý výrok).
- [5] Zrušil bod V. výroku usnesení rejstříkového soudu v rozsahu, v němž se týkal ukončení řízení vůči J. D. (pátý výrok).
- [6] Rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů (šestý a sedmý výrok).

Toto první usnesení odvolacího soudu však zrušil Nejvyšší soud ve čtvrtém, šestém a sedmém výroku (a věc potud vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení) usnesením ze dne 26. října 2011, č. j. 29 Cdo 3715/2010-213, ve znění opravných usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. dubna 2012, č. j. 29 Cdo 3715/2010-234, a ze dne 10. října 2012. č. j. 29 Cdo 3715/2010-277.

Odvolací soud vyšel ve svém druhém usnesení po doplnění dokazování z toho, že:

- [1] Podle společenské smlouvy společnosti (jejího úplného znění z 11. prosince 2009)
  - společníci ručí za závazky společnosti do výše svého obchodního podílu (bod III. 2.),
  - podíly společníků na zisku a ztrátě jsou stanoveny podle výše vkladů společníků (bod VIII. 2.).
- [2] U Krajského soudu v Brně je pod sp. zn. 9 Cm 99/2011 vedeno řízení o návrhu zrušení účasti L. K. ve společnosti, odůvodněném nepřekonatelnými rozpory mezi společníky a jednáním jednatele společnosti (D. D.) a druhého společníka (J. D.), poškozujícím jak společnost, tak L. K. S tímto návrhem společnost polemizovala tvrdíc a dokládajíc, že důvody uváděné L. K. nejsou dány a naopak je to L. K., kdo brání řádnému chodu společnosti.

Na tomto základě pak odvolací soud - cituje ustanovení článku VII (správně jde o článek VIII) bodu 20. v části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [15/1998](#) Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění zákona č. [30/2000](#) Sb., zákon č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, a který (s výjimkami, jež neplatí pro tuto věc) nabyl účinnosti 1. ledna 2001, a ustanovení § 106 odst. 2 obch. zák. - dospěl po přezkoumání usnesení rejstříkového soudu k následujícím závěrům:

- [1] Ujednání obsažená pod body III. 2. a VIII. 2. společenské smlouvy jsou v rozporu s ustanovením § 106 odst. 2 obch. zák. Bylo tedy povinností společnosti změnit je tak, aby byla v souladu se zákonem, ve lhůtě jednoho roku od účinnosti zákona č. [370/2000](#) Sb., tedy do konce roku 2001. K tomu dosud nedošlo a s ohledem na procesní stanovisko L. K. nelze očekávat, že by se tak stalo v době jeho účasti ve společnosti. L. K. sice podal návrh na zrušení své účasti ve společnosti, je však otázkou, zda by v dalším řízení o tomto návrhu řádně pokračoval, může-li dosáhnout svého cíle (majetkového vypořádání svého obchodního podílu) i cestou tohoto řízení (a to s největší pravděpodobností dříve).
- [2] Argumentace společnosti o nepřípustné retroaktivitě zákona č. [370/2000](#) Sb. není důvodná, jelikož tento zákon uložil společností povinnosti až na dobu po nabytí své účinnosti.

Proti prvnímu výroku usnesení odvolacího soudu podali (společně) dovolání společnost a J. D. Přípustnost dovolání vymezují ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského

soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného nebo procesního práva, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, namítající, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy, že je dán dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.) a požadující změnu napadeného rozhodnutí tak, že společnost se nezrušuje, včetně změny druhého výroku napadeného usnesení (coby závislého) tak, že likvidátor se nejmenuje a společnosti se neukládá povinnost zaplatit soudní poplatek.

Za dovolacím soudem neřešené mají dovolatelé následující otázky:

[1] Zda při uplatnění postupu podle článku VIII bodu 20. části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb. je zrušení společnosti s likvidací jediným možným řešením nebo zda lze postupovat i jinak (upustit od zrušení společnosti)?

[2] Zda rejstříkový soud mohl postupovat podle § 29 odst. 6 obch. zák. se zřetelem k tomu, že podle článku VIII bodu 21. části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb. pozbyla ustanovení společenských smluv a stanov upravujících práva a povinnosti společníků nebo společnosti v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K otázce ad [1] dovolatelé následně argumentují ve prospěch názoru, že slovo „může“ v textu článku VIII bodu 20. části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb. dovoluje rejstříkovému soudu postupovat (s přihlédnutím k významnosti nesouladu společenské smlouvy s ustanoveními zákona č. [370/2000](#) Sb.) i jinak, než zrušením společnosti.

K otázce ad [2] dovolatelé poukazují na to, že podle článku VIII bodu 21. části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb. pozbylo účinnosti jak ustanovení bodu III. 2. společenské smlouvy, o ručení společníků, tak ustanovení bodu VIII. 2. společenské smlouvy, o podílu společníků na zisku a ztrátě. Úpravu ručení společníků bez dalšího nahradila kogentní úprava obsažená v § 105 odst. 1 och. zák. a v § 106 odst. 2 obch. zák.

To, že společnost nepřizpůsobila znění společenské smlouvy nové úpravě, je podle dovolatelů způsobeno zneužívajícím postupem L. K. Dovolatelé míní, že řízení v této věci má být přerušeno do skončení řízení o zrušení účasti L. K. ve společnosti.

V průběhu dovolacího řízení (25. října 2014) J. D. zemřel a dědicem jeho podílu ve společnosti se stal D. D., o jehož procesním nástupnictví namísto J. D. rozhodl Nejvyšší soud usnesením ze dne 26. července 2016, sp. zn. 29 Cdo 1739/2013. Nejvyšší soud tedy namísto J. D. dále jednal jako s dovolatelem s D. D.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2013) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností dovolání. Dovolání může být přípustné jen podle § 237 o. s. ř. a neplatí pro ně žádné z omezení přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř.

Ve vztahu k otázce ad [1] Nejvyšší soud nemá dovolání za přípustné, jelikož otázku, zda naplnění předpokladů vymezených v článku VIII. bodu 20. části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb. je důvodem pro zrušení společnosti, zodpověděl (shodně s napadeným rozhodnutím) již ve svém předchozím (zrušujícím) rozhodnutí v této věci.

Dovolání je však přípustné pro zodpovězení otázky ad [2], dovolacím soudem neřešené.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Podle ustanovení článku VIII části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb.

(...)

20. Společnosti jsou povinny uvést společenské smlouvy a stanovy do souladu s ustanoveními tohoto zákona do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud z ustanovení tohoto zákona nevyplývá něco jiného, jinak může soud i bez návrhu společnost zrušit a nařídit její likvidaci.

Společník, který zneužije svého postavení ve společnosti nebo bude vázat přizpůsobení společenské smlouvy nebo stanov na neoprávněné výhody a v důsledku toho zmaří přizpůsobení společenské smlouvy nebo stanov požadavkům tohoto zákona, odpovídá ostatním společníkům a věřitelům společnosti za škodu, jež jim v důsledku tohoto jednání vznikla.

21. Nestanoví-li tento zákon jinak, ustanovení společenských smluv a stanov upravujících práva a povinnosti společníků nebo společnosti v rozporu s donucujícími ustanoveními tohoto zákona pozbývají platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. To neplatí pro pravidla o svolávání valné hromady.

Dle ustanovení § 105 odst. 1 obch. zák. (ve znění účinném od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2013, pro věc rozhodném) společností s ručením omezeným je společnost, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků a jejíž společníci ručí za závazky společnosti, dokud nebylo zapsáno splacení vkladů do obchodního rejstříku (§ 106 odst. 2).

Z ustanovení § 106 odst. 2 obch. zák. (v rozhodném znění) se pak podává, že společníci ručí společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zápisu v obchodním rejstříku. Zápisem splacení všech vkladů do obchodního rejstříku ručení zaniká. Zaplacením kterémukoliv z věřitelů ručení nezaniká ani se nesnižuje jeho rozsah. Plnění za společnost poskytnuté z důvodu ručení se započítává na splacení vkladu toho společníka, který plnění věřiteli poskytl, a není-li to možné, může společník požadovat náhradu od společnosti. Nemůže-li dosáhnout této náhrady, může požadovat náhradu od společníka, jehož vklad nebyl splacen, jinak od každého ze společníků v rozsahu jeho účasti na základním kapitálu společnosti.

Podle ustanovení § 121 obch. zák. (v rozhodném znění) společenská smlouva může určit, že valná hromada je oprávněna uložit společníkům povinnost přispět na vytvoření vlastního kapitálu příplatkem mimo základní kapitál (dále jen "příplatek") peněžitým plněním nad výši vkladu až do poloviny základního kapitálu podle výše svých vkladů. Dosáhne-li výše příplatku hodnoty poloviny základního kapitálu, nelze již další příplatek uložit. O porušení této povinnosti platí ustanovení § 113 odst. 2 až 6 obdobně.

Dle ustanovení § 123 odst. 1 obch. zák. (v rozhodném znění) společníci se podílejí na zisku určeném valnou hromadou k rozdělení mezi společníky v poměru svých obchodních podílů, nestanoví-li společenská smlouva jinak.

V tomto právním rámci činí Nejvyšší soud k dovolatelem otevřeným právním otázkám následující závěry:

Dovolatelé mají pravdu, namítají-li, že úprava obsažená v článku VIII bodu 20. věty první části sedmé

zákona č. [370/2000](#) Sb. se prosadí jen ohledně těch částí společenské smlouvy (nesouladných s ustanoveními zákona č. [370/2000](#) Sb.), které nebyly ze společenské smlouvy odklizeny (tak, že coby rozporné s donucujícími ustanoveními zákona č. [370/2000](#) Sb. pozbyly platnosti) nejpozději dnem nabytí účinnosti zákona č. [370/2000](#) Sb. (tedy dnem 1. ledna 2001) [srov. článek VIII bod 21. větu první části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb.].

V poměrech zkoumané společenské smlouvy platí řečené beze zbytku o ujednání obsaženém pod bodem III. 2. společenské smlouvy (o ručení společníků). Úprava ručení společníků v této společenské smlouvě takto (podle článku VIII bodu 21. věty první části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb.) pozbyla platnosti [jako odporující donucujícím ustanovením § 105 odst. 1 a § 106 odst. 2 obch. zák. (ve znění zákona č. [370/2000](#) Sb.)] již 1. ledna 2001, takže dalšího přizpůsobení společenské smlouvy v dotčeném ohledu zapotřebí nebylo.

U ujednání obsaženého pod bodem VIII. 2. společenské smlouvy (o podílu společníků na zisku a ztrátě), pak Nejvyšší soud (poměřeno ustanovením § 121 odst. 1 obch. zák. v rozhodném znění o příplatkové povinnosti pro případ ztráty a ustanovením § 123 odst. 1 obch. zák. v rozhodném znění o podílu na zisku) žádný rozpor vyžadující přizpůsobení společenské smlouvy v režimu článku VIII bodů 20. a 21. části sedmé zákona č. [370/2000](#) Sb. neshledal.

Dovolání je tedy důvodné. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené usnesení zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.). Ačkoli dovolání směřovalo proti prvnímu výroku usnesení odvolacího soudu, byl druhý výrok tohoto usnesení odklizen jako závislý (§ 242 odst. 2 písm. b/ o. s. ř.).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)